

Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΙΝΑΣ

Λησμονημένος στη γωνιά του ὁ Στέφανος Κίνας, σὸ μαρᾶζι του, ἐνιωθε πλάγι του, τὴν παλιά, σκληρὴ μοῖρα νὰ παίρνῃ σιγανές, ἀργεῖες ἀναπνοές. Τὴν παλιά, σκληρὴ μοῖρα τῆς Ἀναστάσεως. Τίποτε δὲν πεθαίνει γιὰ πάντα. Δὲν ὑπάρχει τέραμα. Ἐπάνω ἀπὸ τοὺς χαλασμοὺς χαμογεᾷ ἡ Αἰωνιότης.

Κι ἂν ἀγνοημένα, εἶχεν ὅμως συντελεσθῆ ἡ θυσία του, ἡ θυσία τῆς πρώτης ψυχῆς του. Ἴσως νὰ μὴν ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ. Ἀλλὰ χίλιες φορὲς ἔπρεπε ν' ἀναστηθῆ καὶ νὰ ξαναζήσῃ. Τώρα μουρμουριστὰ ἡ παλιά μοῖρα τοῦ τραγουδοῦσε σὲ καινούργιους σκοπούς, μὲ καινούργιους νόμους τὴν ἀκατάλυτη ἀνάγκη τῆς ἀναστάσεως. Ἰσα-ἴσια ὁ καινούργιος σκοπὸς τοῦ παλιοῦ τραγουδιοῦ, αὐτὸς ἄγγιζε τὴν ψυχὴ τοῦ Στέφανου Κίνας καὶ τὴν ἔστρεφεν μὲ ὀδυνηρὴν ἠρεμία πρὸς τὴν διεύθυνση ὁποῦθε ξεκινούσεν ὁ ἀπόμακρος ἤχος, σὰν ἰὸ φυτὸ πού τὸ λουλουδί του ζεῖ κυττώντας κατὰμματα τὸν ἥλιο.

Πόσον καιρὸν ἀπόμεινε στὴ γωνιά του μαρᾶζώνοντας; Δὲν εἶχαν περάσει κοντὰ του τρικυμίες; Δὲν ἔκρουσε τὴ θύρα του ἡ μπόρα; Τὰ ρίγη τῶν ἀστραπῶν δὲν εἶχαν ξεπεράσει τίς χαραμάδες τῆς κάμαράς του;

Ὁ ἴδιος δὲν τὸν ὑποπεύετο. Μέσα του ἦταν ὁ ἴδιος ἓνας παγωμένος χειμῶνας. Μέσα του εἶχαν ρημάξει ὅλες οἱ τρικυμίες, λημνιάσει οἱ μπόρες. Ἄστραφτεν πολὺ ἔπάνω ἀπὸ τίς συννεφίες του. Ἡ φρίκη του, ὡς τότε, ἦταν μιά δευτέρη φύσις πού τὸν ἀποκάρωνε στὰ ρεύματα τῶν ἠλεκτρισμῶν τῆς ἀτμοσφαιρας του.

Ὁ Στέφανος Κίνας σὲ μιὰ τέτοια στάση προωιάκουσε τὸν σιγανόν, ἀργὸν ἀνασασμόν τοῦ κόσμου πού ἔσάλανε πλάγι του. Πρῶτο σημεῖο πὼς ἡ μπόρα περνοῦσε. Πὼς ὁ χαλασμοὸς ἀλάργευε κι ἀπὸ κάπου ξαστέρωνε. Ὅχι ἀπὸ τὴν ἀνατολή. Ἡλιος καινούργιος ἔσκαζεν ἀπὸ τὸ βορρᾶ.

Τὸ αὐτί του, πρὶν ἀπὸ τὸ μάτι του, ἐμάντευε τὴν καινούργια ὦρα — ἄκουγε μόνο, ἔτσι μουρμουριστὰ ὡς ἔφθανε στὴν παγωνιά του, τὸ σκοπὸ τοῦ παλιοῦ τραγουδιοῦ. Ξανάνιωθε ν' ἀνήκῃ πάλι κάπου. Ἡ ὑπόσχεσις μιᾶς γῆς ἔφθανε, κι ἄπλωνε χὰδι ξαστεριάς. Ὁ Στέφανος Κίνας προσησθάνετο. Ἀδιόρατα μίᾶ κίνησις ἄρχισε νὰ σχεδιάζεται μέσα του, στὸ σωρό του, ἀτρεμὸς πόθος γιὰ στρατοκοπία. Ζωντάνευεν ὁ πόθος τῆς γῆς, πού τὸν καλοῦσεν στὴν ἔκτασή της, ἀκόμη μιά φορὰ ἡ θέρη νὰ διαβῆ τὸ διάστημα, νὰ ξαναἰδῆ ἓνα κόσμον, μὲ καινούργιο βλέμμα, ἀνάδενε τὰ ἐνδύμνά του καὶ συντονίζονταν τώρα σὲ φιλοὺς ἤχους τρισεννῆχισμένους οἱ φωνές τῆς γαλήνης.

Κι ὁ πόθος τῆς γῆς, πού τὸν ἀνακαλοῦσε μὲ τὸν ἀνασασμό της, τοῦ συνεπῆρε τὴ βαθεῖα λύπη τοῦ μεγάλου κακοῦ, τοῦ ἀδικου θανάτου πού εἶχεν ὑποστῆ ἀπὸ τὴν ἴδια του πάλη. Τώρα ἀπὸ τὸν κάμπο τοῦ τραγουδοῦσαν μύριες φωνές τὸ πέρασμα τῆς τρικυμίας κι ἦταν τὸ τραγοῦδι τους ἓνας ἕμνος στὴν ὑψηλὴ ὑποχρέωσι τῆς Ἀναστάσεως.

Ὁ Στέφανος Κίνας χωρὶς λύπην αισθανόταν πὸς ἔπρεπε ν' ἀναστηθῆ, ἔπρεπε νὰ σταθῆ ὀρθὸς καὶ νὰ ξανακούσῃ τὸν παλμὸ τῆς καρδιάς του. Καὶ γιὰ νὰ ἦναι ἡ ἀνάστασις του σωστὴ καὶ ἀληθινὴ ἔπρεπε νὰ τὴν κάμῃ μόνος του. Ἐπρεπε ν' αὐτοαναστηθῆ. Κανένας δὲν θὰ τοῦ ἔδινε χέρι πρὶν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ κανένας δὲν θὰ γινόταν ὁ ἐξιγγελὸς τῆς ἀναστάσεώς του. Ἐπρεπε ὁ ἴδιος μόνος νὰ ἰδῆ τὴν ἀνάστασίν του, νὰ τὴν πιστοποιήσῃ στὸν ἑαυτὸ του, νὰ κινηθῆ, νὰ περπατήσῃ — ὁ ἴδιος νὰ ξαναζήσῃ σὲ μιὰ καινούργια πραγματικότητα, ἔδῳ κάτω στὴ Γῆ, ἀίμαμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ἴδιος θα ἐγίνετο ὁ ἀπολογητὴς τῆς ἐπανόδου του στὴ ζωὴ — μιλώντας ἀκόμη μιὰ φορὰ — αἰωνίως — μαζί της.

Ὁ ἴδιος ἔπρεπε νὰ γίνῃ τραγουδι τῆς ζωῆς του. Κι ὅπως ἓνα πυκνὸ δάσος παίρνει φῶς ἀλαργεύοντας τὰ δέντρα του, ἔτσι ὁ Στέφανος Κίνας ἐνιωθε πὸς ἔπρεπε ν' ἀραιώσῃ τὶς παλιές του γνώμες, νὰ δώσῃ ἀέρα στὴν πυκνότητά του καὶ φῶς. Ἐπρεπε νὰ πάρῃ συνείδηση.

Μιὰ φορὰ τὸν ἔμελλε, καὶ τόγραφε μὲ πολὺ πόνου στὴ μητέρα του, νὰ πάῃ μακρύτερα τὸνομά τους. Τώρα ὁ Στέφανος Κίνας ἠθέλε νὰ μείνῃ δίχως ὄνομα. Τὸν ἔμελλε μόνον νὰ πάῃ μακρύτερα ἢ ψυχὴ του. Μόνη του ἔγνοια. Τὸ βλέμμα του νὰ σμίξῃ μὲ καλωσύνη πρὸς τὰ πλέον ἀπόμακρο σημάδια, νὰ σμίξῃ μὲ τὸ χρῶμα ποὺ δείχνουν τ' ἄστρα στὸ φανερωμά τους.

Ὁ καημένος ὁ ἄνθρωπος εἶχε τόσα ὑποφέρει ἀπὸ τὴν παλιὰ του κατάστασι. Δὲν ἦταν ὁ Στέφανος Κίνας ποὺ θαρρώνας πὸς εἶχε θησαυροὺς ἔπιε τόσες πίκρες; Δὲν ἦταν ἓνα διαμάντι ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὴν πίστιν του; Δὲν ἦταν τὸ διαμάντι ὁ τελευταῖος θησαυρὸς τοῦ σπιτιοῦ του ποὺ, χάνοντάς τον, ἔσχισε τὴν καρδιά του καὶ εἶδε νὰ πέφτῃ ὁ ἴδιος κάτω ἀπὸ τὰ συντρίμια τῆς ἀνεξαρτησίας του;

Εἶχε σκεφθῆ τότε νὰ πέσῃ στὴ σπουδῇ. Νὰ μάθῃ γράμματα, νὰ γίνῃ ὁ σοφὸς ἄνθρωπος τῆς βιβλιοθήκης, ἦταν ἡ διέξοδος ποὺ εἶδε μιὰ φορὰ σὰν ἀπόμεινε χωρὶς θησαυρό.

Μὰ δὲν ὑποπτεύετο ποτὲ ὁ Στέφανος Κίνας πὸς ἀποφασίζοντας νὰ μάθῃ γράμματα, θὰ ἐξακριβῶνε μιὰ μέρα πὸς τὸ τωρινὸ του σπίτι δὲν εἶχε ποτὲ κανένα διαμάντι ἀληθινό. Κι ἦταν μιὰ πλάνη, ἓνα κοινὸ ἀσπρογιάλι, ποὺ τοῦ ἐσπατάλησε τόση δύναμη, ἄσκοπα, ποὺ τοῦ ἔκαμε τόσο κακό.

Ἡ σημερινὴ πλάνη ἦταν μολαταῦτα γιὰ τὸν Στέφανο Κίνα ἢ πίστις του κάποτε. Ὁ Κίνας ἠθέλεν ἄλλοτε νὰ πιστεῖν τὴν Ἀλήθεια. Κι ἠθέλε νὰ ζῆ μὲ τὴν ἀλήθεια ποὺ πιστεύε. Ἐτσι ἐκινδύνεψε, πέρασεν ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο κίνδυνο, τὸν παράξενο ἔρωτά του πρὸς τὴν ἀλήθεια ποὺ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Ἐμάθαιεν ὅμως σήμερα διαβάζοντας, πὸς δὲν ἦταν ἀληθινὴ ἢ κληρονομία του, ὁ θησαυρὸς του ἦταν ψεύτικος.

Καὶ ἐσκέφθη τότε ὁ Κίνας: «Δὲν εἶναι ἀλήθεια τὸ κάθε τι ποὺ

μᾶς ἀφήνουν οἱ δικοὶ μας. Ἀλήθεια εἶν' ἐκεῖνο πού ἐμεῖς μὲ τὸν ἀνώτερο βαθμὸ τῆς γνώσεώς μας, εὐρίσκομε, πιστοποιούμε νὰ κινῆται γύρω μας, κοντά μας ἢ καὶ μέσα μας. Ἀλήθεια εἶναι πρῶτα-πρῶτα ἐκεῖνο πού μὲ τὸ χέρι μας ἐμεῖς πλάθομε.

Ὁ Κίνας ξέφευγεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἱστορίας τοῦ σπιτιοῦ του — γιατί τὸν εἶχε ἀγγίξει πιά τὸ πνεῦμα τῆς καταϊγίδος.

Καὶ σὰν εἶδε πὼς δὲν εἶχε τίποτε, πὼς οἱ θησαυροὶ του ἦταν φανταστικοί, ἐδοκίμασε παράξενον αἰσθημα. Δὲν εἶχε πιά νὰ λυπηθῆ γιὰ ὅ,τι ἔχασε. Δὲν τοῦ ἄφηνε λύπη ἢ ψευτιά τοῦ θησαυροῦ του. Λυπόταν ὅμως πὼς γιὰ νὰ πιστέψῃ τόσο σ' ἓνα ψεύτικο θησαυρὸ εἶχε κινδυνεύσει νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος ἓνας πλαστός ἄνθρωπος. Ἀναθυμόταν τότε τὸν σπαραγμὸ πού πέρασε βλέποντας τὴν πυρκαϊὰ τοῦ κόσμου του, κόσμου χαρτένιου! Ἀλήθεια, ὁ Κίνας ἦταν μὰ φορὰ παιδί...

Μὰ μόνο γιατί περνᾷ κανεὶς ἀπὸ τὸ παιδί, μόνον γιατί φαντάζεται ἓναν κόσμον, μόνο γιατί ὁ κόσμος αὐτὸς πέφτει καὶ χάνεται — μόνο γιατί τοῦτο μᾶς θλίβει γιατί ἀναγνωρίζομε τὴ λύπη μας στὰ κατοπινὰ μας χρόνια, μόνο γι' αὐτὸ κατακοινοῦμε τὴν πραγματικότητα μέσα στὴν ἀλήθεια τῆς συνειδητῆς δυναμικότητάς μας.

Ὁ Στέφανος Κίνας ἄρχισε τότε νὰ χαράξῃ τὰ σύνορά του τὸ ἴδιο του τὸ κορμὶ μὲ τὴν ὁρμὴ μαζί νὰ προσπεράσῃ τὸ δρόμον του. Ἐκεῖ, σ' ὅλη τὴν ἔκτασιν, θ' ἄπλωνε τὴν ἀρετὴ του. Εἶχε σοβαρή, μὰ χαρούμενη ὄψη. Δὲν ἦταν μόνο πὼς ἀρπάζοντάς του οἱ ξένοι τὸ διαμάντι του, πού γι' αὐτὸν ἦταν τὸ πρόσωπον τῆς ἱστορικῆς του ἀνεξαρτησίας, τῆς αὐτοτέλειάς του, αὐτὸς πιά δὲν ἔχανε τίποτε, ἀλλ' ἀκόμη πιὸ πολὺ ξεκαθάριζε τώρα, πὼς οἱ ξένοι ἦταν πιά σὲ κατώτερη μοῖρα γιατί βρισκόνταν κύριοι τόσοσιν πλαστοῦ θησαυροῦ! Καὶ πὼς σὸ φῶς πού ἐπρόβαλεν, ἔβλεπεσ τότε πὼς δὲν τοὺς ἀπόμεινε παρὰ ἡ ντροπὴ ὅτι τὰ ἄσχημα μέσα πού χρησιμοποιήσαν γιὰ ν' ἀποκτήσουν μιά φορὰ τὸ διαμάντι τοῦ Στέφανου Κίνας, τοὺς ἀπόμειναν τελικὸ στίγμα — σὰν βάρος. Εἶχαν φορτωθῆ ἀκόμη ἓνα ψέμμα στὸν ὄμο τους.

Μιά φορὰ ὁ Κίνας δὲν ἠμποροῦσε νὰ στοχασθῆ χωρὶς τρόμον τὸ ἐσώτερον εἶναι του. Καὶ δημιουργοῦσεν ἀσχολίες μικρὲς, ἀμέτρητες μικρὲς ἀσχολίες, πού νὰ τοῦ τραβοῦν ὄλο τὸ ἐνδιαφέρον του, νὰ μὴ τοῦ ἀφήνουν στιγμὲς ἐλεύθερες γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, νὰ τοῦ ἀπορροφοῦν κάθε του διάθεσιν καὶ κάθε δύναμιν. Κι ἦταν ἡ ζωὴ του ἓνας κόσμος χαρτιῶν, πλήθῃ χαρτιῶν μὲ ἀριθμούς, πλήθῃ χαρτιῶν μὲ σχήματα χαρτιῶν γιὰ κάθε στιγμὴ, γιὰ κάθε διεύθυνσιν βλέμματος, γιὰ κάθε χειρονομία πού σκεπάζαν αὐτὸν ὀλόκληρον, τὸν ἔθαβαν.

Ἔτρεμε ν' ἀντικρύσῃ κάποιο πρόβλημα πού εὔρισκε στιγμὲς νὰ τὸν ἀνησυχῆ, νὰ τὸν ἀγγίξῃ. Ἔτρεμε νὰ μιλήσῃ μαζί μὲ τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ μοῖρα τοῦ πατέρα τῆς Ἀντιγόνης τὸν ἐπάγωνε.

Ἔτσι μὲ τοὺς τρόμους του ἐμάκραινε τὸ μαρτύριό του, γιατί

Ήταν βέβαιο πὼς δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ξεφύγη τὸ ἀνώτερο πρόσταγμα τῆς θέλησός του.

Γονατισμένους μὰ μέρα ἀπὸ τὴ λύπη, πρὶν τὸ θελήσει, ἔσμιξε τὰ χέρια σὲ προσευχή. Κάτι ἐσάλεψαν τὰ χεῖλη κι εἶπαν στὴ σκόνῃ πὺν ἀντίκρυζε προσηλωμένο, ἄδειο τὸ βλέμμα: «^Ω! ἄς μὴν ἔλθῃ ἡ σωτηρία μου! ^{Ας} μὴ σωθῶ! ^{Ας} λείψῃ ἀπὸ μένα ἡ πικρὴ στιγμή τῆς σωτηρίας... Δὲν ἀντέχω πιά. ^Ο λυτρωμὸς θὰ με συντρίψῃ. Θεέ μου, πάρε ἀπὸ μένα αὐτὴ τὴ λύση. Λησμόνησέ με στὰ πλήθη τῶν σκλάβων. Καὶ οἱ σκλάβοι ζοῦν μέσα σὲ κάποια εὐτυχία. Χάρισέ μου τὴν εὐτυχία τοῦ σκλάβου. Πάρε τὴν ἀνησυχία μου, ἄδειασε τὴν ψυχὴ μου, ἄς ἀπομείνῃ τὸ σῶμα στὴν ἀθλιότητά του. Μεγάλε, ἐπουράνιε πατέρα! Δὲν εἶσαι ἡ πηγὴ καὶ ὁ ρυθμὸς τῶν ἀθλιότητων μας;»

«^Ο! ἀπὸ περνοῦσαν σήμερα ἀπὸ τὴ μνήμη του σὰν ὄνειρα ποὺ τοῦ εἶχαν διηγηθῆ κάποιοι σὲ ἄγνωστο τόπο. Ήταν ἓνας κόσμος ποὺ τὸν συνεπῆρεν ἡ τρικυμία, καθαρίζοντας στὶς καταιγίδες τῆς τὴν πολιτεία τοῦ Στέφανου Κίνα. Ἐνας ξάστερος οὐρανός, διαφανὲς τὸ διάστημα, ἔκαμεν ὄρατὲς τὸρα τὶς ἀπώτερες γραμμὲς τῶν βουνῶν στὸ βλέμμα του.

Τώρα ζύγωναν κι ἄλλες φωνές. Τώρα ἔσμιγαν φωνές, τώρα χειρονομίες ξάνοιγαν σὲ λαμπρὰ σχήματα.

Ἀδελφικὲς ψυχὲς μιλοῦσαν κι ἦταν ἡ φωνὴ τους μὰ ἐρμηνεῖα τῆς χαρᾶς ποὺ προέλεγαν οἱ Οἰωνοί.

Κι ἔλεγε ὁ ἓνας :

«^Η τραγικώτερη ὄψη τοῦ ὄνειρου βέβαια κι εἶναι ἡ στιγμή τῆς πραγματοποιήσεώς του. Τ'ὄνειρο εἶναι κάτι ποὺ φοβόμαστε καὶ ποὺ ἡ βεβαιότης τῆς ἀνυπαρξίας του μᾶς κάνει νὰ τὸ βλέπωμε μὲ συμπάθεια καὶ νὰ τὸ ποθοῦμε. Τὸ χρῶμα ξεθωριάζει τόσο γλιγορα στὸν ἥλιο! Μόνον ἡ χιμεία τῆς πειθαρχίας μας κι ἡ πεποίθησή μας θὰ τὸ κρατήσῃ ἀναλλοίωτο, κρύσταλλο στὴν ἀκτινοβολία τῆς ζωῆς. Στῆς δημιουργίας τὴν πάλῃ θ' ἀκονίσωμεν τ' ἀτίμητα δῶρα ποὺ ἡ φύσις μᾶς ὄρισε, ἡ γραμμὴ θὰ δυναμώνῃ τὶς μορφές, χαράζοντας τὴν ἀρμονία, τὴ χάρη καὶ τὴ δύναμη ποὺ ἐρωτεμένοι ἀντικρούσαμε στὸ ξεφύλλισμα τῆς ἱστορίας τῆς χώρας μας. Ἀνέβηκα στὸν Ὑμηττό. Ὅταν ἐφθάσαμε στὰ ὕψη ἡ φύσις ξανοίχτηκε καὶ μᾶς χάριζε χαμόγελα βουνίσσιων λουλουδιῶν. Μὰ οἱ θησαυροὶ ἦταν πῶ ψηλά. Τὰ πρῶτα πένθα μᾶς ἔδωκαν τὴ δυνατὴ ἐντύπωση τῆς γονιμότητος. Ἀπὸ τὰ βᾶθη τῶν σπλάγχων τοῦ Ὑμηττοῦ, ποὺ λάγνες καμπύλες δένοντιαν στὸ φουντωτό, ἀπαλὸν ὄροπέδιο, γιγάντια πηγὴ ἠδονῆς, ἐξπήδησε τὸ ἅγιο παιδί, χρυσὸ στὸ μεσημέρι ἡ Καισαριανή. Ναὸς τῆς Ἀπτερῆς Νίκης. Ἴδια χάρη καὶ λεπτότητα. Τὰ πλατάνια χρωματιστὲς ζωηφόρες. Οἱ χριστιανοὶ ἔδωκαν στὸ θεὸ τὸς μορφὴ Φαύνου.

Οἱ χωριάτες ἔριχναν τὶς ἐλιές. Λειτουργία μ' ἐμᾶς ἱεροφάντες.

Πῶ ψηλὰ ἀνεμῶνες, βιολέτες, ἀγκάθια, κυκλαμιές, θροῦμπι, ἄλικα κούμαρα. Ψηλότερά μας ὁμορφος πύργος τ' Ἀστέρι. Ἄνα-

πνέαμε. Κι ἀνεβαίναμε ψηλότερα. Τί κι ἂν πέσωμεν ἐκεῖ ποῦ θὰ φθάσωμεν; Στὴν κορφή τραγουδήσαμε τὸν ὕμνον τοῦ Πάνα. Τὰ σύγνεφα μᾶς ἄγγιζαν. Ἱερὴ προδιάθεση γιὰ μυστικὴ ἐξομολόγηση στὴν αἰωνιότητα. Μιὰ τέτοια ἀνάβαση εἶναι ἡ ἴδια μας ἡ ζωὴ.

Ἀντιμετωπίζοντας τὴ ζωὴ καὶ τὴ φύση μαθαίνομε νὰ ξεδιαλύνωμε τὰ μυστήρια τῆς δημιουργίας, ν' ἀναγάγωμε τὶς ποικίλες μορφὲς στὴ μορφὴ τῆ γενέτειρα. Στὸ χειρότερο πρᾶμα, τὸ σύμβολο τοῦ παντός.

Ἔχομεν τὴν συναίσθηση ὅτι βαδίζομε πολὺ μπρὸς ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ σκιά μας θὰ ξεκουράζη ὅσους θὰ τολμήσουν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν. Ἡ δύναμὴ μας ποτίστηκε καὶ ξαπλώθηκε πάνω στὴν πλατεία καὶ εὐφορὴ πεδιάδα. Ἡ αἴσθησή μας εἶναι χρυσοῦ ἀπὸ τὴ λάμψη τοῦ ἡλίου τῆς. Ἡ ψυχὴ μας κυνήγησε τὶς κλασικὲς μορφὲς τῶν σύγνεφων τῆς Ἀττικῆς. Τὰ μάτια μας ἀρπάξανε τὶς ὀλύμπιες ἀρμονίες τῶν δειλινῶν.

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσση γδύθηκε καὶ ξεπετάχτηκε μυριόμορφη στὰ μάτια μας. Ἐδόθηκε γελαστή, προσμένοντας τὰ χέρια καὶ τὴν καρδιά ποῦ θὰ τὴν ὑψώσουν εὐρυθμια, μετροημένα στὴν κορνίζα καὶ τὰ κιονόκρανα τῶν νέων μνημείων.... Στὴν καρδιά μας πολλὴ καλωσύνη καὶ ἀγάπη. Εἶναι καιρὸς ποῦ ξεχάσαμε κάθε πάθος. Κι ἂν ἀκόμη κάποτε ὑπερήφανα ἀντικρούζωμεν τὸν κόσμον, πῶ οὐχὴν τὰ μάτια μας χαμηλωμένα ἀπὸ τὸ φόβον νὰ μὴ δεῖξουν ὅλη μας τὴν ἀγάπη γι αὐτόν.

Εἶναι τόσο ἐπικίνδυνον ν' ἀκουμπήσῃ κανένας τὸ κεφάλι στὸ στήθος του. Μὰ τὸ κεφάλι μας πρέπει κάποιον ν' ἀκουμπᾷ. Παλμοὶ ὅσο κι ἂν εἶναι ἀκανόνιστοι, εἶναι τὸ σημάδι τῆς ζωῆς. Ἄς τεντώσωμε τὰ χέρια, ἡ ἀναπνοὴ βαθιὰ θὰ φέρῃ τὴν ἀνακούφιση. Νὰ εἴμεθα καλοὶ καὶ στὶς διαφορὰς μας καὶ στὶς συμφωνίες μας. Περιμένοντας ἀνείπωτες εὐτυχίες παρακολουθήσαμεν τὸν κατάμαυρον, φουρτουνιασμένον οὐρανόν. Τὰ δέντρα πράσινα, ἀνοιχτὰ ξεπρόβαλαν, φορεῖς — οὐράνια τόξα — τῆς ἐρχόμενης ἡσυχίας.»

Ὁ ἄλλος εἶπεν: «Εἶπατε τῷ βασιλεῖ, ὁ Ἀπόλλων ἀνέκτησε κἀλύβα καὶ μάντιδα δάφνην. Τὸ λάλον ὕδωρ δὲν ἀπέσβετο. Ὁ Ἀπόλλων ἀνεῦρε τὴν παγὰν τὴν λαλέουσαν...»

Καὶ ἄλλη φωνὴ: «Νὰ φύγωμεν. Μὲ καθαρὰς χεῖρας νὰ φύγωμεν.. Χωρὶς τίποτε. Νὰ φύγωμεν πετώντες κάθε ἀποσκευήν.

Νὰ φύγωμεν. Κι ὕστερα, ὕστερα ἄς ξαναστρέψωμεν τὸ βλέμμα γιὰ νὰ ἰδοῦμε τί ἐξήσαμεν καὶ τί ἀφήσαμεν ἀπ' τὴ ζωὴ μας στὴ γῆ ποῦ ἀφήνομεν. Ὑστερα, ὕστερα. Ἄς ξαναἰδοῦμε τὰ χρόνια καὶ τοὺς τόπους τοὺς παλιούς ἀπὸ μακρὰ. Τώρα νὰ φύγωμεν.»

Τότε ἀπὸ μακρὰν — ἦταν μιὰ πρωϊνὴ ὥρα — ἀπὸ τὸ μακρονὸ λειβάδι ἀκούσαμε τὴ βαθειά, ὑποβλητικὴ φωνὴ τῆς ἀγελάδας ποῦ καλοῦσε τὸν ὄρμον πόθον τοῦ ταύρου.

Καὶ εἶδομεν τὸ θαῦμα τοῦ ζώου. Τὸν ταῦρον ποῦ σπάζοντας τὰ δεσμά του ἀκράτητος ξεχύθη στὸν κάμπο, ὠδηγημένος ἀπὸ τὴ βοή τοῦ πόθου, κι ἦταν ὄραμα ἢ ἀναζητήσις του πέρα στὸ γλοερὸ τοπεῖον.

Ἔτσι γοητευμένος ὁ Στέφανος Κίνας μὲ σταθερὸ βῆμα κατέβηκε στὴ θάλασσα γιὰ τὴν ἐκκλήρωση τοῦ χρησιμοῦ ποῦ δὲν λησμονοῦσε.

Ὁ Χρησιμὸς εἶχε πεῖ στίς πικρὲς καὶ δύσκολες μέρες : « Δὲν θὰ κρατήσης καμιά πλάνη. Κανένα σπέρμα ἐλπίδας δὲν θὰ βλαστήση μέσα σου ὡς τὴν αὐγὴ ποῦ θὰ σ' εὔρη ἀγρυπνον, γυμνὸν στὴν ἄκρη τοῦ πελάγου. »

Καὶ στάθηκεν ὀρθός, τὴν ἤρεμην αὐγὴν, μπροστὰ στὸ γιालό, καθὼς μπροστὰ σὲ θεό. Ὁ ἴσκιος του ἄπλωσε ἐπάνω στὸν παλμὸ τοῦ φλοίσβου καὶ πῆρε μιὰν κίνηση ποῦ λὲς καὶ ζήταε νὰ μαῆ στὴν ψυχὴ τοῦ Κίνα.

Εὐλαβητικὰ ἔσκυψε, ἄπλωσε τὸ χέρι στὴ μεγάλη κολυμβήθρα τῶν παλμῶν καὶ μὲ τὴν ἄλμυρα μύρωσε μέτωπο καὶ χεῖλη. Κι ὡς νὰ ζοῦσε μιὰ στιγμὴ χωρὶς συνειδηση ὀρισμένου ὄντος, τὴ στιγμὴ τῆς μεγάλης μετουσίωσης εἶπε :

« Πιστεύω σὲ σένα, θάλασσα, μητέρα. Πιστεύω σὲ σένα : στὸ τραγοῦδι σου καὶ στὴν κίνησή σου. Στὴν κίνησή σου ποῦ συμβολίζει τίς δικές μας ἀνησυχίες καὶ τίς δικές μας ἀλλαγές. Ἡ πίστη μου σὲ σένα, θάλασσα, εἶναι πίστη μου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ποῦ ἐπόνεσαν, ποῦ ἐτυραννήθηκαν κι ἔχυσαν μάταια τὸ αἷμα τους σὲ βωμοὺς θεῶν πεθαμένων, θεῶν τοῦ κακοῦ. Πιστεύω στὸν ἄνθρωπο ποῦ εἶναι βαθὺς καὶ ἀνήσυχος καθὼς ἐσύ, θάλασσα, καὶ μὲ τὴν κίνησή του γίνεται φορεὺς παντοτινῶν ἰδεῶν. Στὸν ἄνθρωπο ποῦ ἡ γαλήνη του εἶναι πλατεῖα καὶ διανγῆς καὶ ἡ τρικυμία του ἐπικίνδυνη καὶ ἀνατρεπτική. Στὸν ἄνθρωπο ποῦ ἔχει δικούς του νόμους γιὰ τὴν ἐλεύθερη ὑπαρξή του, ποῦ εἶναι ὁ ἴδιος ἕνας νόμος τῆς ἀνεξαρτησίας, δεμένος μὲ τοὺς ἀμετάβλητους νόμους τῆς παγκόσμιας ἁρμονίας. Πιστεύω σ' αὐτὸν γιατί εἶναι ὁ δημιουργός. Σ' αὐτὸν γιατί μέσα του κινεῖται τὸ σύνολον τῶν ἀνθρωπίνων φυσιογνωμιῶν, γιατί στὴ μορφὴ του συνδυάζονται τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ γενικοῦ ἀνθρωπίνου τύπου. Σ' αὐτὸν τὸν ἀνώτερον ἄνθρωπον, ποῦ δὲν εἶναι ἄνδρας καὶ ποῦ δὲν εἶναι γυναῖκα, πιστεύω. Πιστεύω σ' αὐτὸν ποῦ πηγαίνει στὸ πλῆθος, χωρὶς νὰ κινδυνεύη, χωρὶς νὰ λιγοστεύη τὸ εἶναι του. Ποῦ φεύγει ἀκέραιος ἀπὸ τὸ πλῆθος — ἂν κι ἐμοίρασε στὸ πλῆθος τὰ περισσεύματά του. Ποῦ κάνει τὴν ἐπανάσταση, χωρὶς νὰ ἐλπίζη σ' αὐτήν, χωρὶς νὰ λογαριάζη σ' αὐτήν καὶ ποῦ ἐκδιώκεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἐπανάσταση ὅταν φθάσῃ στὸ τέρμα τῆς : γιὰ νὰ μένη μόνος αὐτὸς ἀνικανοποίητος, ἄλυπος, παντοτινὸς ἐπαναστάτης καὶ δημιουργὸς κόσμων πλασμένων. Σ' αὐτὸν πιστεύω. »

Τὸ μεσημέρι ὁ εὐτυχισμένος Στέφανος Κίνας, μὲ χίλιες διεξόδους πιά τῆς μακαριότητάς του, ἐμπιστευμένος στὴν καλωσύνη τοῦ λογισμοῦ του γύρισε στὸ περιβόλι.

Εἶχε νὰ σπείρη τ' ἄνθη του, τ' ἄνθια τοῦ καινούργιου κόσμου. Ἄπλωνε τὸ χέρι κι ὁ σπόρος ἔπερτε μὲ ἀσφάλεια στὴ γῆ του.

Ήταν μιὰ μέθη γι αὐτὸν ἡ ἱερὴ λειτουργία. Καὶ μέσα στὴ μέθη τραγοῦδῃσαν οἱ σπόροι ποὺ ἔσμιγαν μὲ τὴ γῆ. Κι ἔλεγαν :

— «Κι ἂν ξεριζώσουν ὅλα τὰ δέντρα κι ὅλα τὰ φυτὰ, πίστεψε ἀνθρώπε πὼς τ' ἀνθὴ δὲν θὰ λείψουν. Δὲν τελειώνουν ἔτσι οἱ δημιουργίες καὶ τὸ μέγα στοιχεῖον, τὸ ρέον ὕδωρ, θὰ μᾶς δώσει μ' ἔρωτα στὴ γῆ καὶ θὰ μᾶς ἀποδώσουν στὸ φῶς. Ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀέρας θὰ μᾶς πάρουν καὶ θὰ μᾶς ὑψώσουν λεπτοῦς λυγεροὺς καὶ χαρμόσυνους στὸ θεῖον αἰθέρα. Καὶ θ' ἀνακινηθῇ ἐπάνω ἀπὸ κάθε καταστροφή, τὸ ἀναφυλλητὸ τῆς αἰωνίας μας μοίρας ἀνίμεσα στὰ σχήματα τῶν ἔρειπιων. Κι ἂν ὅλοι στοχασθοῦν νὰ μᾶς ξεαφανίσουν — ἀλλὰ ποῦ λοιπὸν θὰ μᾶς ξεαφανίσουν ; Στὴ γῆ, ποῦ μᾶς περιμένει γιὰ τὴν παντοτινὴ μας ἀναβλάστηση. Μέσα μας ἔχομεν ἑμεῖς οἱ σπόροι, τὴ θέληση τῆς αἰωνίας ἀναπαραγωγῆς καὶ φθάνει ἕνας μόνος ἀπὸ τὸν ἄσωτο θερισμὸ γιὰ νὰ σκεπασθῇ ἡ γῆ ἀπὸ τὴν εὐτυχία τοῦ πρῶτου καὶ τοῦ στάχου.

Μέσα μας εἶναι ἡ ζωὴ, ἡ ἴδια ἡ ζωὴ, ἡ ὅλη ζωὴ, ποῦ τὴν συντροφεύουν ἀγάπες καθὼς τοῦ ἡλίου, λίβρα καθὼς ἡ γῆ καὶ ὁ πόντος.

Υψώσου καὶ μάθε, ὦ ! ἀνθρώπε γιὰ ὅλη σου τὴ ζωὴ, γιὰ ὅλες σου τίς περιπέτειες, γιὰ ὅλες σου τίς προσπάθειες, φθάσε τὴ λάμψη καὶ τὴν οὐσία τοῦ ἀκατάλυτου πεπρωμένου μας μὲ τὸ μεγάλο στοχασμὸ πὼς αἰωνίως θὰ καταστρέφεται καὶ αἰωνίως θὰ ἔρχεται, μὲ ὄρμη κι ὁμορφιά στὰ σύνορα τοῦ ἀγνώστου. Μὴν ἀφήνης τὸ φόβο νὰ μικραίνει τὴ συνείδησή σου — αἰώνιε, ἀκατάλυτε.»

Ήταν ἕνα θερμὸ, μακάριο μεσημέρι, ποῦ στὸ λιοπύρι τοῦ ἔβρισε τὴν ἀνάστασή του ὁ Κίνας.

Μιὰ μέρα εἶδαν τὸν Στέφανο Κίνα νὰ διαβαίνει μακρυνὸν δρόμο. Μάταια δὲν εἶχε ξαστερώσει κάπου.

Γιὰ ποῦ διάβαινε ;

Γιὰ ποῦ ἔφευγε ;

Κάθε μάντεμα θὰ ἦταν ἄκαιρο. Διάβαινε μόνον τὸ μακρυνὸ δρόμο κι ἐφαίνετο σὰν ἕνα μαῦρο σημάδι, ἕνα μικρὸ κινητὸ σκότος στὸ βάθος ἐνὸς φωτεινοῦ, διανοῦς ὀρίζοντος...